

tinget, var der Mulighed for inden ret længe at blive Flertal der. Men vi andre, der ikke vige tilbage for en Opløsning af Landstinget, og som have ønsket og krævet denne Opløsning, naar det satte sig imod de Reformkrav, de Mærkesager, som vare Venstres — vi føle os forvissede om, at naar vi gik til Landstingsvalg og holdt sammen om disse store Mærkesager, vilde vi Venstremænd kunne skabe et sikkert Flertal i Landstinget, saa at Muligheden for at gennemføre Sagen var kommen til Stede, og ogsaa Muligheden for at gennemføre den almindelige Valgret til Landstinget. Men destoværre, jeg tror ikke meget paa det; jeg kunde maaske bruge et mere klassisk Ord og sige, at jeg har ikke nogen stor Tro til, at den nuværende Regering vil opløse Landstinget, men hvis den ikke gør det, har den forspildt en Chance, der maaske ikke saa let kommer igen.

Naar man er kommen ind i den Situation, vi ere komne ind i, hvor Forholdene ere i tilstrækkelig Grad forvrøvlede, er jeg sikker paa, at den Chance, vi nu have forspildt, kommer ikke let igen til Stede, maaske ikke i en Menneskealder. Vi, der staa paa den almindelige Valgrets Grund, og som med Sorg maa deltage i denne Forhandling, vide, at vi staa i Pagt med det bedste i vort Folk. Den almindelige Valgret tjener ikke Særinteresser, og den beskytter ikke dem, der i Forvejen have Midler nok til at beskytte sig selv. Men den samler alle i vort Folk til fælles Arbejde paa Samfundsopgaver. Derfor stille vi os i dens Tjeneste, og enten vi finde Venner eller Modstandere hos vore gamle Kammerater, ville vi tage Vilkaarene, som de byde sig, ikke svigte, ikke vige fra den almindelige Valgrets Skanse, men gøre et Arbejde for Valgretten, saa vidt vi evne og vore Kræfter række, og saa haabe vi, at, som den højtærede Indenrigsminister sagde i 1903, vi nok skulle sejre, naar vi blot fastholde Venstres Opfattelse.

Berntsen: Den ærede sidste Taler gjorde et sikkert nok velment Forsøg paa at sætte smaa Dyr i Skindpelsen paa den ærede Ordfører og mig, men da jeg aldrig gaar med Skindpels, virker det ikke, i hvert Fald ikke paa mig. Det er ganske rigtigt, at den ærede Ordfører og jeg undertiden have taget en Tørn med hinanden, men jeg vil her tage Anledning til at udtale, at i denne Sag og i denne Samling har den ærede Ordfører stillet sig fuldtud loyalt over for mig, og vi have samarbejdet med

hinanden for at tilvejebringe en efter vor Mening forsvarlig Løsning. Der er derfor ingen Anledning til at rippe op i gamle Tvistigheder. Fordi politiske Mænd til Tider have staaet mod hinanden, behøve de ikke i al Fremtid at være svorne Modstandere. De ældre af os vide, hvorledes Berg og Hørup i sin Tid nu og da tog en alvorlig Tørn med hinanden. Det hindrede dem ikke i til Tider at mødes igen. Fra den nyere Tid kunne vi blot minde om, at den nuværende højtærede Justitsminister fortrængte Hørup i hans Valgkreds, Køge. Nogen stærkere Modstand kan den ene ikke vise overfor den anden end fordrive ham fra hans Valgkreds. Men det hindrede ikke, at de to kom til at sidde sammen i et Ministerium. Jeg mener derfor, at fordi den ærede Ordfører og jeg til Tider have staaet paa forskellige Standpunkter, skal det ikke hindre os i nu at arbejde loyalt sammen.

I og for sig er det en beklagelig Situation, vi staa i, at Rigsdagen skal gaa hjem, uden at det er lykkedes os at tilvejebringe en Løsning af dette store og vigtige Spørgsmaal, der ligger for, men der er dog den Trøst for os alle, at der ingen Nødstilstand er her i Landet. Kommunalt sker der ingen Ulykker, fordi vi ikke kunne løse dette Spørgsmaal i Aar, men maa vente til ad Aare. Der er sikkert ingen, der vil paastaa, at de kommunale Raad ude i Landet vanrøgte deres Opgaver med den Sammensætning, de have. Jeg tror, man fra alle Sider maa erkende, at de kommunale Raad samvittighedsfuldt røgte deres Hverv, at de have paataget sig den ene store Opgave efter den anden, som Rigsdagen har paalagt dem, og gennemgaaende udført Lovene loyalt og forsvarligt.

Vi staa nu overfor et stort Principspørgsmaal: Gennemførelsen af den almindelige Valgret i By- og Sogneraad. Men uagtet Forhandlingerne ikke have ført til et endeligt Resultat i denne Samling, er der efter min Mening dog et Lyspunkt i de Forhandlinger, der ere førte, nemlig at alle Partier i Rigsdagen nu erkende, at man maa have den almindelige Valgret i By- og Sogneraad. Den Situation har ikke foreligget før. Det er første Gang, Højre har villet være med til at slette det finansielle Skel, der hidtil har været mellem de højstbeskattede Vælgere og andre ude i Kommunerne. Det er, mener jeg, et stort Fremskridt. Er man naaet dertil, at samtlige Partier i Rigsdagen, Højre som Venstre, Socialdemokrater som radi-